

Katecheza VIII - Krzyż

Krzyż jest znakiem, który towarzyszy naszemu życiu niemal na wyciągnięcie ręki. Możemy nawet z dumą powiedzieć, że krzyż wpisany jest w panoramę naszej polskiej ziemi. Ten znak zbawienia i ofiary odkupieńczej naszego Pana Jezusa Chrystusa, staje się znakiem rozpoznawczym każdego chrześcijanina. Od dwóch tysięcy lat stał się znakiem zwycięstwa, miłości i nadziei. Ludzie stawiają krzyż w miejscach szczególnych, które przypominają o Bogu, o życiu wiecznym i przeznaczeniu człowieka, w miejscach pamięci narodowej i bitewnych zwycięstw, ale też w miejscach gdzie człowiek cierpi, jest prześladowany, poniewierana jest jego godność, by Bóg miał go w swojej opiece. Krzyże stawiamy na granicach naszych wsi i miast, aby łaska Bożej Opatrzności towarzyszyła ludzkiemu życiu i pozwalała wypełniać dobrze swoje życiowe powołanie. Krzyż wreszcie umieszczamy na ścianie naszych domów, szkół, szpitali, zakładów pracy, w innych miejscach życia społecznego, aby każdy, kto jest uczniem Chrystusa każdą chwilę swojego życia, pracy, cierpienia i radości odnosił do tajemnicy obecnego pośród nas Boga, który do końca nas umiłował i przez śmierć i zmartwychwstanie Jezusa Chrystusa wytyczył nam drogę wiodącą do królestwa Bożego. Krzyż więc jest, jak drogowskaz postawiony na ziemi, aby człowiek nie zagubił się na drodze do nieba. Łączy w sobie dwie proste belki, pozioma i pionowa, czyli wertykalna i horyzontalna, tworząc swoisty znak plus, znak dodawania. Ta pionowa, wertykalna, mówi o łączności ziemi z niebem, ludzi z Bogiem, ta pozioma, horyzontalna, ogarnia cały horyzont ziemi i symbolizuje zjednoczenie wszystkich ludzi dzięki ofierze Chrystusa.

Wieloraka symbolika krzyża prowadzi do stwierdzenia, że krzyż jest znakiem, objawieniem największej miłości, jaka nas Bóg umiłował w Chrystusie, jako znak jest wezwaniem, zaproszeniem do podobnej miłości w codziennym życiu, by – jak pisał św. Augustyn – tym znakiem krzyża naznaczony był każdy chrześcijański czyn, to znaczy, by dobrze czynić w Chrystusie, i w Nim wytrwale pozostawać. Krzyż jest świadectwem, że Bóg w Chrystusie umiłował człowieka, miłością bezwarunkową.

Krzyż zajmuje znaczące miejsce w każdej świątyni, niekiedy jest znakiem dominującym w przestrzeni sprawowania liturgii, czyli w prezbiterium. Ale krzyże stawiamy także jako zwieńczenie wieży kościoła czy dzwonnicy. Krzyż ustawiony jest także na placu kościelnym (dziedzińcu), który nazywany jest krzyżem misyjnym, bowiem jest on zwieńczeniem przeprowadzonych misji parafialnych. Na pamiątkę tych misji umieszcza się na takim krzyżu datę tego wydarzenia lub okolicznościową tabliczkę. Ten krzyż staje swoistym znakiem zapraszającym wszystkich przybywających do udziału w liturgii wewnątrz świątyni.

Ogólne Wprowadzenie do Mszału Rzymskiego stwierdza, iż „na ołtarzu lub w jego pobliżu ma się znajdować krzyż z wizerunkiem Chrystusa ukrzyżowanego. Świeczniki i krzyż można też wnieść w procesji na wejście” [nr 117]; „wypada pozostawić ten krzyż przy ołtarzu także poza czasem sprawowania liturgii, aby przypominał wiernym zbawczą mękę Pana” [nr 308]. To właśnie ten krzyż ołtarzowy, znajdujący się w prezbiterium, który skupia na sobie uwagę wszystkich zgromadzonych na liturgii, odbiera także szczególne oznaki szacunku. Do nich należy okadzenie krzyża w czasie liturgii, na początku Mszy świętej i podczas przygotowania darów [zob. OWMR nr 276]. Szczególne miejsce w liturgii i wyrażenie naszego uszanowania wobec znaku krzyża świętego znajduje się w Liturgii ku czci Męki Pańskiej w Wielki Piątek. Wtedy to wnoszony jest w asyście zapalonych świec zasłonięty krzyż czerwoną chustą, który następnie kapłan trzykrotnie ukazuje ludowi, odsłania go i śpiewa aklamację: „Oto drzewo krzyża, na którym zawisło zbawienie świata”, wszyscy odpowiadają: „Pójdźmy z pokłonem”. W dalszej kolejności następuje adoracja krzyża świętego, każdy ze zgromadzonych podchodzi do znaku krzyża i z uszanowaniem całuje krzyż. Ten krzyż wystawia się w świątyni przez wieczór Wielkiego Piątku i cały dzień Wielkiej Soboty, aby każdy oddał szacunek, w duchu wiary, naszemu Panu, który na krzyżu dokonał dzieła zbawienia świata i człowieka.

Warto więc w dniu dzisiejszym, na progu Najświętszej Ofiary, uświadomić sobie wielką godność krzyża stojącego w centrum każdej świątyni, w centrum naszej wiary, Kościoła i w centrum naszego życia. A może trzeba przeprosić Boga za nasze postawy lekceważenia i obojętności wobec krzyża, spychania go gdzieś na margines naszego życia indywidualnego i społecznego, braku odwagi w obronie krzyża Chrystusa w naszym życiu.

Podziękujmy też za zbawcze dzieło Jezusa Chrystusa, jakie dokonało się na krzyżu, dzięki któremu dziś tworzymy wielką rodzinę dzieci Bożych i celebруем świętą liturgię, aby Bóg był uwielbiony przez świadectwo naszych postaw.